
Vergaderjaar 2024-2025

---

36 600 XXIII Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (XXIII) voor het jaar 2025

C **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 29 januari 2025

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft op 22 oktober 2024 een brief gestuurd aan de minister van Klimaat en Groene Groei met een rappel ten aanzien van de toezeggingen die door de bewindspersonen aan de Eerste Kamer zijn gedaan en voor niet en gedeeltelijk uitgevoerde moties.

De minister heeft op 24 januari 2025 gereageerd.

De vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei¹ brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei,
Karthus

---

¹ Samenstelling:

Kemperman (BBB), Van Langen-Visbeek (BBB) (*ondervoorzitter*), Panman (BBB), Crone (GroenLinks-PvdA), Kluit (GroenLinks-PvdA) (*voorzitter*), Thijssens (GroenLinks-PvdA), Van Gurp (GroenLinks-PvdA), Vos (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD), Van de Sanden (VVD), Petersen (VVD), Bovens (CDA), Prins (CDA), Aerdts (D66), Dittrich (D66), Van Strien, (PVV), Visseren-Hamakers (PvdD), Baumgarten (JA21), Van Aelst-den Uijl (SP), Holterhues (CU), Dessing (FVD), Schalk (SGP), Perin-Gopie (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei

Den Haag, 22 oktober 2024

De Eerste Kamer beziet ieder half jaar in hoeverre de toezeggingen die door de verschillende bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan reeds zijn nagekomen.

In verband met het aantreden van het nieuwe kabinet maak ik graag van de gelegenheid gebruik om u - eenmalig - ter informatie een volledig overzicht aan te bieden van de openstaande of deels voldane toezeggingen die door uw ambtsvoorganger zijn gedaan. Ook toezeggingen met een onbepaalde termijn zijn in dit overzicht opgenomen.

Doordat de portefeuilles van de bewindspersonen bij het aantreden van het nieuwe kabinet opnieuw zijn vastgesteld, kan het voorkomen dat een toezegging niet correct is geadresseerd. Indien dit het geval is, verneemt de Kamer dit uiteraard graag.

Daarnaast treft u ter verificatie het gebruikelijke halfjaarlijkse overzicht aan van de openstaande en deels voldane toezeggingen waarvan de termijn op 1 juli 2024 is verstreken.

Beide overzichten, die deels samen kunnen vallen, zijn terug te vinden via de volgende links:

Rappel: <https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vmhלבvofr2jc&ministerie=vmehk5g7v0dj>

Totaaloverzicht: <https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vmhlastar3gu&ministerie=vmehk5g7v0dj>

Teneinde een geactualiseerd overzicht aan de verantwoordelijke commissie(s) voor te kunnen leggen, verneemt de Kamer eventuele correcties en een prognose van de termijnen waarop de toezeggingen uit het rappel zullen worden nagekomen, graag vóór vrijdag 6 december 2024.

De Eerste Kamer tracht de toezeggingenregistratie zo actueel mogelijk te houden. Hiervoor is van belang dat bewindslieden brieven, nota's en andere stukken die samenhangen met toezeggingen aan de Eerste Kamer rechtstreeks aan deze Kamer aanbieden, onder vermelding van de relevante toezeggingenregistratienummers ('T-nummers').

prof. dr. Jan Anthonie Bruijn
Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei

Den Haag, 22 oktober 2024

De Eerste Kamer kent momenteel een halfjaarlijks toezeggingenrapport. U ontvangt daarover vandaag separaat de gebruikelijke rapportbrief. Om ook de uitvoering van aangenomen moties systematischer te gaan monitoren, ontvangt u voortaan halfjaarlijks eveneens een rapport voor niet en gedeeltelijk uitgevoerde moties.²

Bij deze brief ontvangt u digitaal een overzicht van de moties op uw beleidsterrein die op dit moment geregistreerd staan als niet of gedeeltelijk uitgevoerd. De Kamer verneemt graag vóór 6 december 2024 wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering van deze moties. Is een motie naar uw oordeel reeds (deels) uitgevoerd, dan verneemt de Kamer graag op welke wijze. Is een motie nog niet (geheel) uitgevoerd, dan ontvangt de Kamer graag een prognose op welke termijn dit alsnog zal gebeuren. De moties zijn te raadplegen via de volgende link:

Rappel: https://www.eerstekamer.nl/rappel_moties?rapport=vmhjlzr6osyc&ministerie=vmehk5g7v0dj

prof. dr. Jan Anthonie Bruijn

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

---

² Zie ook Verslag Tijdelijke Commissie Werkwijze Eerste Kamer, Kamerstukken 2016/17, CXXIV, A, p. 10

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 januari 2025

De Kamer heeft verzocht een geactualiseerd overzicht te ontvangen van de stand van zaken van de aan de Kamer gedane moties en toezeggingen waarvan de termijn volgens de Kamer op 1 juli 2024 is verstreken. In deze brief vindt u een overzicht met daarin de actuele stand van zaken van de door de Kamer gerappelleerde toezeggingen.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

Rappelabele toezeggingen Minister van Klimaat en Groene Groei (deadline 1 juli 2024)

<p>Toezegging Analyse financiële impact klimaatbeleid voor Nederlandse huishoudens en bedrijfsleven (35.216) (T03448)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in maart 2025 afgedaan.</p>
<p>Toezegging Terugkoppeling permanente opslag kernafval (36.274 / 36.410 XIII) (T03790)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van I&W met Kamerbrief 'Tijdelijke regels inzake de instelling van een Klimaatfonds (Tijdelijke wet Klimaatfonds)' (Kamerstuk 36274; 36410 XIII, nr. J) Deze is op 31 mei 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Impactanalyse bijdrage wkk's (36.418) (T03814)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' (Kamerstuk 32813, Nr. 1414) Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Rapport motie-Erkens in Q2 ook naar Eerste Kamer (36.418) (T03818)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' (Kamerstuk 32813, Nr. 1414) Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Rapportage Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (36.418) (T03819)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Voortgang verduurzaming industrie' (Kamerstuk 29 826; 320813, nr. 214). Deze is op 10 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Bekijken Europese praktijken afbouw voordelen zonnepanelen (35.594) (T03835)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q1 2025 afgedaan.</p>
<p>Toezegging Bij appreciatie rapport ingaan op subsidies voor thuisaccu's op zout water (35.594) (T03837)</p>	<p>Onderhanden. Deze wordt naar verwachting in januari 2025 afgedaan met de Kamerbrief 'voortgangsupdate routekaart energieopslag'.</p>
<p>Toezegging Brief rol EBN Noordzee (36.441) (T03868)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q2 2025 afgedaan.</p>
<p>Toezegging Delen uitkomsten onderzoek TNO (36.441) (T03870)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q1 2025 afgedaan.</p>
<p>Toezegging Garantie vuldoelstelling aankomende twee jaren (36.441) (T03871)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'update gasleveringszekerheid' (Kamerstuk 29023, nr. 519). Deze is op 30 september 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Gesprek GTS benodigde capaciteit en vergunningen (36.441) (T03872)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrieven 'Gaswinning Groningenveld' (33.529), 'Beëindiging gaswinning Groningenveld' (36.441); 'brief van de staatssecretaris van EZK over mitigerende maatregelen restrisico</p>

	sluiting Groningenveld' (EK 36.441 / 33.529, J). Deze zijn op 23 mei 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Informeren regelgeving ontmanteling gasput (36.441) (T03874)	Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrieven 'Gaswinning Groningenveld' (33.529), 'Beëindiging gaswinning Groningenveld' (36.441) en 'verslag van een schriftelijk overleg met de minister van KGG over mitigerende maatregelen restrisico sluiting Groningenveld '(EK 36.441 / 33.529, K). Deze zijn op 23 mei 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Informeren uitkomsten onderzoek blootstelling aan windturbinegeluid en hinder en slaapverstoring (36.441) (T03875)	Onderhanden. De uitkomsten van het onderzoek worden naar verwachting in Q1 2026 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Vraag strategische gasreserve doorgeven aan minister voor Klimaat en Energie (36.441) (T03877)	Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'update gasleveringszekerheid' (Kamerstuk 29023, nr. 519). Deze is op 30 september 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Brief minister voor Klimaat en Energie over energiediplomatie (36.441) (T03879)	Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voorzienings- en leveringszekerheid energie' (Kamerstuk 29023, nr. 512). Deze is op 8 mei 2024 met de Kamer gedeeld.

Totaaloverzicht toezeggingen Minister van Klimaat en Groene Groei

<p>Toezegging Subsidiebeleid bij verplichte investeringen (35.788) (T03431)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Aanbieding Nationaal Plan Energiesysteem' (Kamerstuk 32 813, nr. 1319). Deze is op 1 december 2023 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Analyse financiële impact klimaatbeleid voor Nederlandse huishoudens en bedrijfsleven (35.216) (T03448)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in maart 2025 afgedaan.</p>
<p>Toezegging Het delen van kennis door Energiebeheer Nederland (35.531) (T03488)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in 2026 afgedaan, aangezien het om een evaluatie na drie jaar gaat.</p>
<p>Toezegging Informeren over voortgang onderzoek ACM naar volumecorrectieregeling (36.200) (T03520)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voortgang verduurzaming industrie' (Kamerstuk 29 826; 320813, nr. 214). Deze is op 10 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Gesprekken Q4 emitters (36.169) (T03699)</p>	<p>Onderhanden. Deze toezegging wordt afgedaan in de volgende Kamerbrief over de update van de maatwerkafspraken.</p>
<p>Toezegging Gesprekken en brief actief vergunningenbeheer (36.169) (T03700)</p>	<p>Onderhanden. De Kamer wordt naar verwachting in Q1 2025 geïnformeerd over deze toezegging.</p>
<p>Toezegging Kabinetsreactie CE Delft rapport over verduurzaming van (warmte-intensieve) industrie ook naar Eerste Kamer (36.169) (T03701)</p>	<p>Onderhanden. De Kamer wordt naar verwachting in Q1 2025 geïnformeerd over deze toezegging.</p>
<p>Toezegging Footprint energieketen kernenergie (36.274 / 36.410 XIII) (T03782)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Kernenergie' (Kamerstuk 32 645, nr. 128). Deze is op 29 mei 2024 gedeeld met de Kamer.</p>
<p>Toezegging Kijken hoe onderzoek arbeidsmarkt te versnellen (36.274 / 36.410 XIII) (T03783)</p>	<p>Onderhanden. De Kamer wordt naar verwachting in Q1 2025 geïnformeerd middels de Kamerbrief 'Voortgangsbrief actieplan groene en digitale banen'.</p>
<p>Toezegging Maatwerkafspraken grootste CO2-uitstoters (36.274 / 36.410 XIII) (T03784)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Industriebeleid' (Kamerstuk 29 826, nr. 203). Deze is op 18 maart 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Rapporteren bijdragen landbouwsector aan klimaatdoelen in Klimaatnota (36.274 / 36.410 XIII) (T03786)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Klimaatnota 2024' (Kamerstuk 32813, BE). Deze is op 24 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
<p>Toezegging Suggestie meenemen beter verwerken RES-norm</p>	<p>Onderhanden. De Kamer wordt naar verwachting in Q1 2025 geïnformeerd</p>

(36.274 / 36.410 XIII) (T03787)	over deze toezegging.
Toezeegging Suggesties meenemen uitwerking routekaart negatieve emissies (36.274 / 36.410 XIII) (T03788)	Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q1 2025 afgedaan middels de routekaart negatieve emissies.
Toezeegging Terugkoppeling permanente opslag kernafval (36.274 / 36.410 XIII) (T03790)	Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van I&W met Kamerbrief 'Tijdelijke regels inzake de instelling van een Klimaatfonds (Tijdelijke wet Klimaatfonds)' (Kamerstuk 36274; 36410 XIII, nr. J) Deze is op 31 mei 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezeegging Totaaloverzicht klimaatadaptatie bij eerstvolgende Klimaatnota (36.274 / 36.410 XIII) (T03791)	Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' (Kamerstuk 32 813, nr. 1416). Deze is op 24 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezeegging Wijziging naam Klimaatfonds (36.274 / 36.410 XIII) (T03792)	Onderhanden. Deze toezegging vergt een wijziging van de Tijdelijke wet Klimaatfonds. De wijziging wordt meegenomen in het verzamelwetsvoorstel KGG. Het is de verwachting dat het wetsvoorstel in het voorjaar van 2025 zal worden aangeboden aan de Tweede Kamer.
Toezeegging Analyse digitale strategie (36.274 / 36.410 XIII) (T03795)	Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Datacenters in de Nederlandse digitale economie' (Kamerstuk 26643, nr. 1242). Deze is op 21 november 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezeegging Delen analyses bij Nationaal Programma Verduurzaming zodat op tijd ingegrepen kan worden (36.418) (T03810)	Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief Voortgang verduurzaming industrie (Kamerstuk 29 826; 320813, nr. 214). Deze is op 10 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezeegging Impactanalyse bijdrage wkk's (36.418) (T03814)	Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' (Kamerstuk 32813, Nr. 1414) Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezeegging Rapport motie-Erkens in Q2 ook naar Eerste Kamer (36.418) (T03818)	Deze toezegging is afgedaan door het ministerie van Financiën met de Kamerbrief 'Kabinetsaanpak Klimaatbeleid' (Kamerstuk 32813, Nr. 1414) Deze is op 7 oktober 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezeegging Rapportage Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (36.418) (T03819)	Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'Voortgang verduurzaming industrie' (Kamerstuk 29 826; 320813, nr. 214). Deze is op 10 oktober 2024 met

	de Kamer gedeeld.
Toezegging Bekijken Europese praktijken afbouw voordelen zonnepanelen (35.594) (T03835)	Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q1 2025 afgedaan.
Toezegging Bij appreciatie rapport ingaan op subsidies voor thuisaccu's op zout water (35.594) (T03837)	Onderhanden. Deze wordt naar verwachting in januari 2025 afgedaan met de Kamerbrief 'voortgangsupdate routekaart energieopslag'.
Toezegging Op de hoogte houden voortgang actieprogramma netcongestie laagspanningsnetten (35.594) (T03839)	Onderhanden. Deze toezegging is doorlopend. De eerstvolgende halfjaarlijkse rapportage netcongestie wordt eind maart aan de Kamer verzonden.
Toezegging Brief rol EBN Noordzee (36.441) (T03868)	Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q2 2025 afgedaan.
Toezegging Delen uitkomsten onderzoek TNO (36.441) (T03870)	Onderhanden. Deze toezegging wordt naar verwachting in Q1 2025 afgedaan.
Toezegging Garantie vuldoelstelling aankomende twee jaren (36.441) (T03871)	Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'update gasleveringszekerheid' (Kamerstuk 29023, nr. 519). Deze is op 30 september 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Gesprek GTS benodigde capaciteit en vergunningen (36.441) (T03872)	Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrieven 'Gaswinning Groningenveld' (33.529), 'Beëindiging gaswinning Groningenveld' (36.441); 'brief van de staatssecretaris van EZK over mitigerende maatregelen restrisico sluiting Groningenveld' (EK 36.441 / 33.529, J). Deze zijn op 23 mei 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Informeren regelgeving ontmanteling gasput (36.441) (T03874)	Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrieven 'Gaswinning Groningenveld' (33.529), 'Beëindiging gaswinning Groningenveld' (36.441) en 'verslag van een schriftelijk overleg met de minister van KGG over mitigerende maatregelen restrisico sluiting Groningenveld' (EK 36.441 / 33.529, K). Deze zijn op 23 mei 2024 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Informeren uitkomsten onderzoek blootstelling aan windturbinegeluid en hinder en slaapverstoring (36.441) (T03875)	Onderhanden. De uitkomsten van het onderzoek worden naar verwachting in Q1 2026 met de Kamer gedeeld.
Toezegging Vraag strategische gasreserve doorgeven aan minister voor Klimaat en Energie (36.441) (T03877)	Deze toezegging is afgedaan met de Kamerbrief 'update gasleveringszekerheid' (Kamerstuk 29023, nr. 519). Deze is op 30 september 2024 met de Kamer gedeeld.

<p>Toezegging Brief minister voor Klimaat en Energie over energiediplomatie (36.441) (T03879)</p>	<p>Deze toezegging is afgedaan met Kamerbrief 'Voorzienings- en leveringszekerheid energie' (Kamerstuk 29023, nr. 512). Deze is op 8 mei 2024 met de Kamer gedeeld.</p>
---	---

Totaaloverzicht moties Minister van Klimaat en Groene Groei

Motie-Berkhout (Fractie-Nanninga) c.s. over het zwart kleuren van rotorbladen om vogelsterfte tegen te gaan (35.092, G)	Deze motie is afgedaan met Kamerbrief 'Wijziging van de Wet windenergie op zee' (Kamerstuk 35 092, J). Deze is op 23 november 2021 met de Kamer gedeeld.
Gewijzigde motie-Schalk (SGP) c.s. over wegwerken van de capaciteitstekorten met middelen die recht doen aan het reduceren van CO2 (35.668, I)	De Eerste Kamer wordt in Q1 2025 geïnformeerd over de wijze waarop aan deze motie is voldaan.
Motie-Koffeman (PvdD) c.s. over geen subsidies meer op het stoken van houtige biomassa (35.668, F)	Deze motie is afgedaan met Kamerbrief 'Openstelling SDE++ 2022' (Kamerstuk 31 239, nr. 342). Deze is op 18 maart 2022 met de Kamer gedeeld.
Motie-Visseren-Hamakers (PvdD) c.s. over een overheids campagne voor kleinverbruikers (35.594, L)	Deze motie is afgedaan met de 'nota naar aanleiding van het verslag voor wetsvoorstel beëindiging salderingsregeling' (Kamerstukken I, 2024/25, 36611, D). Deze is op 6 december 2024 gedeeld met de Kamer.